

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 280/2014-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. mája 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť J. O., zastúpeného Advokátskou kanceláriou MULARČÍK A partneri, s. r. o., Námestie M. Benku 15, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Ondreja Mularčíka, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 2 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základných práv postupom Špecializovaného trestného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. PK-2 T/14/2013 a jeho uznesením z 5. decembra 2013 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 40/2013 a jeho uznesením zo 16. decembra 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. O. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. februára 2014 doručená sťažnosť J. O. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 2 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Špecializovaného trestného súdu Pezinok (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. PK-2 T/14/2013 a jeho uznesením z 5. decembra 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie špecializovaného trestného súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 40/2013 a jeho uznesením zo 16. decembra 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že *„Vyšetrovateľ Prezídia PZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru Západ, Uznesením sp. zn.: PPZ-365/BOK-ZA-2011 vznesol dňa 14. 11. 2011 podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku obvinenie mojej osobe za zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. a), písm. c) Trestného zákona v súbehu so zločinom nedovolené ozbrojovanie a obchodovanie so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona“*.

Na základe uznesenia Okresného súdu Trnava sp. zn. Tp 88/2011 zo 17. novembra 2011 bol sťažovateľ vzatý do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku, pričom na základe uznesenia špecializovaného trestného súdu sp. zn. Tp 38/2012 z 23. mája 2012 mu bola väzba predĺžená v prípravnom konaní do 15. decembra 2012 a boli zmenené jej dôvody tak, že u neho existujú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku. Uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. Tp 38/2012

z 27. novembra 2012 bola väzba sťažovateľa predĺžená v prípravnom konaní do 15. júna 2013.

Ďalej sťažovateľ uvádza, že *„Prokurátor ÚŠP GP SR predložil ŠTS Pezinok obžalobu podľa § 234 Trestného poriadku, pre trestné činy popísané vyššie, na základe ktorej vyššie uvedený súd dňa Uznesením sp. zn. PK-2 T/43/2012 rozhodol podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku, že ma ponecháva vo väzbe.*

Uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku sp. zn. PK-2 T/43/2012 bolo rozhodnuté, že sa ponechávam vo väzbe, pretože dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného poriadku trvajú.

Voči Uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-2 T/43/2012, som podal v zákonnej lehote sťažnosť, o ktorej rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že moju sťažnosť zamietol.“

Dňa 3. decembra 2013 sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu podal písomnú žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu (ďalej len „žiadosť o prepustenie“) podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku, ktorú náležite odôvodnil.

Napadnutým uznesením špecializovaného trestného súdu bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie zamietnutá, čo bolo odôvodnené tým, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku u neho trvajú. Podľa § 79 ods. 2 a § 72 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku špecializovaný trestný súd zmenil dôvody väzby sťažovateľa na dôvody podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku s poukazom na to, že dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku u neho pominul. Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku špecializovaný trestný súd písomný sľub sťažovateľa neprijal, pričom vo vzťahu k nemu v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol: *„Súd v súvislosti s preskúmaním formálnych podmienok ako základných predpokladov na rozhodnutie o väzbe uvedených v § 72 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého možno konať a rozhodovať len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie, sa v plnom rozsahu odvoláva na svoje právoplatné rozhodnutie o väzbe z 15. mája 2013 č. k.: PK-2 T/14/2013-7399...“*

Špecializovaný trestný súd pri preskúmaní materiálnych podmienok ako hmotnoprávných predpokladov väzby konkretizovaných v úvode § 71 ods. 1 Trestného poriadku zistil, že „*existencia zákonných znakov žalovaných a skôr zmieňovaných obzvlášť závažných zločinov a zločinov je daná v skutkových okolnostiach vymedzených výrokom obžaloby. Súd dospel k záveru, že existencia skutkov, pre ktoré bola podaná obžaloba, je objektivizovaná skutočnosťami vyplývajúcimi z dôkazov už vykonaných na hlavnom pojednávaní a z časti navrhnutých prokurátorom v obžalobe. Tieto skutočnosti zakladajú reálnu obavu z následkov predpokladaných v dôvodoch väzby.*“.

Ďalej špecializovaný trestný súd uviedol, že na hlavnom pojednávaní sťažovateľ a ďalší spoluobžalovaní popreli spáchanie trestnej činnosti, ktorá sa im kladie za vinu. Poukázal na obsah svedeckej výpovede svedka V. M., ktorý bol vypočutý na hlavnom pojednávaní, z ktorej vyplynulo, že sťažovateľa «*vnímal ako šéfa skupiny a obž. Š. ako jeho pravú ruku, ktorý by prevzal vedenie v skupine v prípade, ak by sa s obž. O. niečo stalo. Obž. O. mal viacčlennú vlastnú ochranu, od ktorej vyžadoval, aby každý z nich mal strelnú zbraň a aby používali vozidlá zn. M. Mal dve vozidlá zn. M. – opancierované, jedno..., používal motocykel zn. B. a rôzne iné autá. Obž. O. požadoval od svojich členov, aby chodili v rovnakom oblečení, a to za tým účelom, aby boli čo najviac rovnakí, aby neboli poznateľní. Najčastejšia zárobková činnosť tejto skupiny bol predaj drog. Bol poverený aj výberom „výpalného“. Obž. A. odovzdával peniaze a ten mu povedal, že tieto peniaze vždy piateho dňa v mesiaci odovzdáva J. O. za to, že môžu predávať drogy pod značkou P. Obž. A. mal pod sebou okrem iných i obž. M. B. Spolu s A. bili predajcov za to, že predávajú drogy, avšak nie pre obž. A. Obž. M. B. nosil týmto ľuďom drogy. Svedok dodal, že viackrát videl ako obž. B. odovzdáva peniaze obž. A. V roku 2009, po nezhodách s obž. A., sa spojil s obž. A. Š. a spoločne sa stretli s obž. J. O. v zariadení označovanom „T.“. Bol tam prítomný i obž. M. Š., Obž. O. žiadali, aby im bolo umožnené odísť od obž. A. Po nejakom čase ho obž. J. O. zavolať a povedal mu, že bude spravovať T., že mu bude z T. nosiť peniaze. Obž. O. potom v herni v T. povedal, že si žiada zoznam všetkých podnikov, ktoré platia za ochranu P., a že každý člen skupiny, ktorý vyberie nejaké výpalné, 50 % z tohto výpalného odovzdá M. a on následne tieto peniaze odovzdá obž. J. O. ako podiel za to, že títo ľudia fungujú v tejto skupine pod jeho menom. Obž. O. v tom období mu stanovil*

podmienky pre jeho fungovanie v skupine P. tak, že každý mesiac mu odovzdáva 50 % z výpalného 30 % z každej čiastky, ktorú zarobí jednorázovo a od roku 2009 až po vzatie do väzby obž. O. osobne nosil peniaze z T. Jednalo sa o sumu 2.500,- € až 3000,- € mesačne. S členmi skupiny prichádzal do kontaktu väčšinou v T. Podľa výpovede svedka sa malo jednať o sídlo skupiny, kde sa stretávali, dostávali nejaké príkazy. Medzi členov zaradil svedok i obž. Š. V jednom prípade konal ohľadne podnikateľa T. Potom, keď A. Š. s P. F. zapálili terasu podniku J., ktorý patrilo tomuto podnikateľovi, podnikateľ sv. J. M. oslovil obž. Š. a ten ho potom telefonicky oslovil a zavolať ho do podniku F. V tom čase spoločne so Š. prišli do tohto podniku. Obž. Š. mu ozrejmil, že T. je podnikateľ z H., že má problémy s tým, že mu niekto zapálil podnik a obž. Š. sa ho pýtal, či o tom niečo vie. Skončilo to tak, že Š. výslovne povedal T., že od teraz budeš platiť nám za ochranu a nebudeš mať problémy. Kázal mi na tohto človeka si vypýtať číslo. Považoval to za príkaz od obž. Š. Následne sa s T. on a Š. stretli v podniku J. T. presviedčali, že sa oňho postarajú lepšie a za to im on bude platiť 200,- eur mesačne. Obž. A. Š. potom zabezpečoval výber peňazí. Svedok J. M. pred súdom uviedol, že o probléme poškodeného P. T., ktorý má reštauráciu v H. sa dozvedel od sv. F. Zistil, že tam pôsobí V. z T., zohnal si naňho číslo a potom sa s ním stretol v kaviarni v B. Z jeho výpovede vyplynuli zhodné skutočnosti, ktoré uvádzal i svedok M., a to, že sa spoločne T., F. a on stretli s obž. Š. v reštaurácii F. Na toto stretnutie prišiel V. s osobou menom A. Svedok povedal: „Tam sa dohodli...“. Skutočnosti vyplývajúce z výpovedí tam prítomných svedkov F. a poškodeného T. neodporujú skutočnostiam vyplývajúcim z výpovedí svedkov M. a M. Svedok P. F. na hlavnom pojednávaní uviedol, že v lete došiel za ním Š. s tým, že M. A. už nemá na starosti región T. a H., ale že ho dostal na starosť Š. s M. a že peniaze, ktoré sa vyberajú z podnikov, treba odovzdávať odteraz Š. Peniaze, ktoré vyberal v podnikoch odovzdával M. keď toho zavreli, kontaktoval obž. O., s ktorým pri stretnutí na benzínovej pumpke v P. sa rozprávali o tom, že bol za O., že všetko má fungovať tak, ako fungovalo doteraz s tým, že peniaze, ktoré sa vyberajú z podnikov v H. a v T., vždy k piatemu v mesiaci treba dávať O. Predtým už vedel, že tieto peniaze treba vždy zameniť pred tým, ako sa odovzdávajú do B., lebo Š. mu spomínal, že to musí vždycky urobiť kvôli tomu, aby sa k O. nedostali peniaze, ktoré by mohli byť označené od polície. Svedok mal vedomosť o tom, že poškodený T. potom, keď mu spoločne so Š. zapálili gril sa skontaktoval s niekým od P. Š. mu spomínal, že to bol

podnikateľ M., ktorý T. doviedol za niekým od P. Svedok uviedol, že M. B. videl a stretol v spoločnosti obž. M. A. a. Svedok J. H. uviedol, že T. B. pozná od roku 2004, nosil mu marihuanu. Prvýkrát mu marihuanu doniesol v roku 2005 do domu v L., v ktorom býval J. O. B. tam robil na vrátnici strážnika. Vždycky, keď mu T. B. zatelefonoval, tak prišiel, priniesol mu marihuanu v množstvách asi desať gramov za šesťdesiat eur. Bolo to nepravidelne približne 2-3x do týždňa. Keď sa pýtal T. B., že keby tam náhodou prišla polícia, čo spraví s marihuanou, povedal, že ju spláchne do záchoda. Naposledy mu T. B. volal kvôli marihuane zhruba týždeň pred 25. augustom roku 2011, potom svedka zatkla polícia. R. H. mu rozprával o výbuchu auta v T., ktoré dal vyhodiť J. O., povedal: „... dal rozkaz, aby bolo vyhodené ako pomsta za poškodené auto M. A.“ Svedok R. M. uviedol, že pozná M. B., zoznámili sa v roku 2008 a bolo to viac-menej ohľadom drog. F. P. mu nosil mesačne približne sto gramov pervitínu, ktorý dával ďalej K., Č. alebo Š. A. a spoznal cez P., s ktorým sa stretával ohľadom drog, ktoré im dohadzoval prostredníctvom M. B. Stretával sa i s M. B., ktorý mu nosil približne sto gramov mesačne za cenu 30,- € za jeden gram. S Č. a Š. to potom zriedili a nabalili do striekačiek. Tak to potom predávali zhruba za 40 až 45,- € za gram alebo za kubik. Svedok sa vyjadril, že poznal organizačné členenie v skupine P., v ktorej A. patril pod P., pod A. a patril B., pod A. a patril aj L. A. a potom pokračovalo L. G., potom bol on, potom bol Č., Š. Svedok L. G. uviedol, že oslovil M. A. ohľadom predaja drog a ním poslal L. A. ako povereného človeka. A. mu na pumpe odovzdal 50 g kokáínu, gram za 1.500,- korún. Od A. a dostal kokáín 2x, vždy po 50 g a vždy to doniesol L. A. Svedok uviedol, že B. zavolať M., stretli sa potom pred jeho domom a tam mu B. odovzdal pervitín v množstve okolo 30 - 50 g. Pokiaľ sa jedná o ľudí s označením P., pri M. A. videl V. M. a B., sem tam chodil L. A. a videl A. Š.».

Špecializovaný trestný súd ďalej uviedol, že pri rozhodovaní o väzbe v tomto štádiu konania „nemožno hodnotiť jednotlivé dôkazy, avšak bezpečne možno uviesť, že tieto dôkazy i skutočnosti vyplývajúce z ostatných dôkazov dosiaľ vykonaných na hlavnom pojednávaní neznižujú mieru doteraz súdom konštatovanej pravdepodobnosti, naopak i naďalej s vysokou mierou pravdepodobnosti zakladajú dôvodnosť podozrenia z naplnenia znakov žalovaných trestných činov“.

Špecializovaný trestný súd vyslovil názor, že i v súčasnom štádiu trestného stíhania, keď je vykonávané dokazovanie na hlavnom pojednávaní, na strane sťažovateľa „pretrvávajú konkrétne skutočnosti zakladajúce obavu z pokračovania v trestnej činnosti, čím je u nich daný dôvod preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Obžalovaný O., Š., B. v zmysle obžaloby páchali obzvlášť závažnú trestnú činnosť dlhodobo a ich konanie mohlo byť motivované snahou o získavanie finančných prostriedkov. Súd sa oboznámil so správou finančného riaditeľstva z č. l. 9591 - 9633, z ktorej usúdil, že príjmy obžalovaných v porovnaní s výškou ich odvodových povinností boli v inkriminovanom období nie značné. U obžalovaného O. nekorešponovali s hodnotou ním nadobudnutého majetku (vlastníctvo nehnuteľností na viacerých miestach, viacerých motorových vozidiel luxusných značiek, ktoré užíval). Tvrdenia obžalovaných O. a Š., že boli tichými spoločníkmi v neoznačených obchodných spoločnostiach, sú pre súd neoverené a nevierohodné v kontexte skutočností vyplývajúcich z dôkazov výsluchmi poškodených osôb, či ostatných svedkov...

Súd zastáva názor, že i v tomto štádiu konania na strane obžalovaných J. O. a M. Š. pretrvávajú konkrétne skutočnosti zakladajúce obavu z úteku, čím je u nich daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. V prvom rade obžaloba ich viní zo spáchania zločinov a obzvlášť závažných zločinov, za ktoré im, v prípade uznania viny, hrozí vysoký trest odňatia slobody. Hroziaci trest nepochybne vytvára tlak na sociálne a rodinné väzby a z tohto dôvodu by mohli vykonať kroky smerujúce k utajeniu svojho pobytu. Táto konkrétna skutočnosť nezostáva osamotená. Z výpovede svedka V. M. vyplýva, že mali v skupine dohodnutý postup v prípade vznesenia obvinenia tak, že členovia skupiny mali utajiť miesto svojho pobytu. Tak ako už bolo uvedené, súd v tomto štádiu konania nehodnotí dôkazy. Zaznamenanú skutočnosť považuje za fakt, ktorý umocňuje jeho obavu z ponechania obžalovaných na slobode. I v tomto štádiu konania súd konštatuje, že sa obžalovaní zdržiavali pred vzatím do väzby na viacerých miestach, a to i bez úradne zaznamenaného ohlásenia miesta pobytu... Súd u týchto obvinených nezistil povinnosti takého charakteru, ktoré by ich viazali na jedno konkrétne miesto a nezistil, že by na území Slovenskej republiky mali reálne podložený uspokojujúci zdroj obživy pochádzajúci výlučne z legálnej pracovnej činnosti. Tieto skutočnosti i naďalej zakladajú vysoký stupeň pravdepodobnosti, že obžalovaní O... by v prípade prepustenia z väzby na slobodu ušli

mimo územia tohto štátu, alebo by sa tu skrývali, čím by sa stali fyzicky nedosiadnuteľnými pre potreby súdneho konania. V dôsledku toho by hrozilo, že súdne konanie by bolo sťažené alebo dokonca zmarené, obvinení by sa stali nepostihnuteľnými a túto trestnú vec by nebolo možné spravodlivo a v primeranej lehote prejednať súdom, čím by došlo k porušeniu zásady trestného konania danej § 2 ods. 7 Tr. por.“

Špecializovaný trestný súd preskúmal aj eventuálnu možnosť nahradenia väzby ponúkanými zárukami, a to písomným sľubom, ktorý predložil sťažovateľ, a pri tomto skúmaní vzal do úvahy na jednej strane osobu obžalovaného (sťažovateľa), jeho osobné zázemie i jeho „*profesijné a hmotné predpoklady pre vytváranie a vedenie riadneho spôsobu života; na druhej strane mal na zreteli závažnosť a rozsiahlosť žalovanej trestnej činnosti vykazujúcej znaky organizovaného zločinu, spojenej s obchodom s narkotikami, prechovávaním zbraní, násilím, a to i na ženách, nátlakovým konaním s pohnútkou ziskuchtivosti, atď. Z pohľadu obžalobou takto predostretej trestnej činnosti, podporenej skutočnosťami vyplývajúcimi z dôkazov súd dospel k záveru, že poskytnutý sľub vykazuje znaky formálnosti a nie je naplnený vnútorným predsavzatím obžalovaných naďalej nepáchať trestnú činnosť. Súd nezistil výnimočné okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali nahradenie väzby sľubom... Mal zato, že vzhľadom na osoby obžalovaných a na povahu prejednávaného prípadu nie sú tieto alternatívne záruky ako náhrada väzby dostatočné, a preto písomné sľuby obžalovaných O..., že povedú riadny život, najmä, že sa nedopustia trestnej činnosti a že splnia povinnosti a dodržia obmedzenia, ktoré sa im uložia, neprijal...“*

K dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku špecializovaný trestný súd uviedol, že „*Vzhľadom k tomu, že súd vypočul prevažujúcu väčšinu svedkov navrhnutých obžalobou a dosiaľ nevypočutí svedkovia nemajú vzťah k obžalovaným O..., súd dospel k záveru, že kolízny dôvod väzby... pominul, a preto zmenil dôvody ich väzby...“*

Proti napadnutému uzneseniu špecializovaného trestného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Tost 40/2013 zo 16. decembra 2013 tak, že ju zamietol. V napadnutom uznesení najvyššieho súdu sa okrem iného uvádza:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky rovnako viazaný povinnosťou vyplývajúcou z ustanovenia § 79 ods. 2 Tr. por. opätovne preskúmal, či dôvody väzby u obžalovaných J. O., M. Š., M. B. a T. B. v štádiu konania na súde prvého stupňa naďalej trvajú, alebo či sa zmenili, či zistené skutočnosti i naďalej nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bola podaná obžaloba, boli spáchané, majú znaky trestného činu, či sú dôvody na podozrenie, že tieto skutky spáchali obvinení a či z ich konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva naďalej dôvodná obava predpokladaná v dôvodoch väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/, c/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že väzbu je potrebné chápať ako zaisťovací inštitút, slúžiaci k tomu, aby sa dosiahol účel trestného konania. Preto je prirodzené, že rozhodovanie o väzbe je vedené vždy v rovine pravdepodobnosti (a nie istoty) ohľadne následkov, ktoré môžu nastať, ak nebude obvinený držaný vo väzbe, za súčasného zistenia, že doposiaľ získané skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré sa vedie trestné stíhanie, boli spáchané, majú znaky stíhaného trestného činu a existuje dôvodné podozrenie, že dané trestné činy spáchali práve títo obvinení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo svojom predchádzajúcom uznesení z 28. mája 2013, sp. zn. 5 Tost 17/2013, zdôraznil, že v prípade preskúmania materiálnych podmienok ako hmotnoprávných predpokladov väzby konkretizovaných v úvode ustanovenia § 71 ods. 1 Tr. por. zistil, že existencia skutkov, pre ktoré bola podaná obžaloba, bola objektivizovaná skutočnosťami vyplývajúcimi z dôkazov navrhnutých prokurátorom na ich vykonanie na hlavnom pojednávaní v bode 1 až 4 obžaloby. Existencia zákonných znakov žalovaných obzvlášť závažných zločinov, zločinov a prečinov bola daná v skutkových okolnostiach vymedzených výrokom tejto obžaloby. Dôkazy vykonané v prípravnom konaní v miere zvýšenej pravdepodobnosti odôvodňovali podozrenie, že sa skutky stali a tieto skutky spáchali v tom čase obvinení. Konkrétne skutočnosti vyplývajúce z dôkazov následne našli odraz v konštrukcii ich konania v skutkových okolnostiach zaznamenaných vo výroku obžaloby. Z nich potom aj vyplývala reálna obava z následkov predpokladaných v dôvodoch väzby.“

Najvyšší súd považoval za potrebné zdôrazniť, že „trestná vec proti obžalovanému J. O. spol. sa po podaní obžaloby posunula do ďalšej fázy trestného konania, t. j. do fázy

dokazovania na súde prvého stupňa, v ktorej dôkazy zabezpečené a vykonané v prípravnom konaní boli a ešte budú vykonávané a hodnotené v rámci hlavného pojednávania, ktoré toho času zatiaľ bez subjektívnych prietahov prebieha pred senátom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku. V rámci doposiaľ vykonaných dôkazov, hlavne z výpovede svedka V. M., vyplývajú skutočnosti, že vyššie uvedení obžalovaní mali páchať trestnú činnosť takpovediac na remeselnom základe ako zdroj svojej obživy, vzhľadom k čomu im v prípade uznania viny hrozia vysoké tresty. Nezodpovedajú skutočnosti tvrdenia jednotlivých obžalovaných, že ide o jediný dôkaz tzv. kajúcneho vinníka, keďže na výpoveď tohto svedka nadväzujú ďalšie nepriame dôkazy podporujúce jeho tvrdenia (napr. správa finančného riaditeľstva, výpovede svedkov R. M., L. G., atď.).“

Najvyšší súd sa v otázke existencie dôvodov väzby u sťažovateľa, ako aj u ostatných spoluobžalovaných „v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia, v ktorom predsedníčka senátu špecializovaného trestného súdu opätovne takpovediac inštruktážnym spôsobom precizovala konkrétne skutočnosti, na podklade ktorých u jednotlivých obvinených existuje reálna obava z konania predpokladaného v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/, c/ Tr. por. a vzhľadom k tomu nadriadený súd na tieto dôvody len odkazuje, keďže by ich musel len opakovať. Skutočnosť, že Špecializovaný trestný súd k dôvodom väzby u toho ktorého obžalovaného nepristupoval len paušálne svedčí aj tá skutočnosť, že z úradnej povinnosti u obžalovaných J. O... zmenil dôvody väzby tak, že u týchto obžalovaných rozhodol o pomnutí dôvodu tzv. kolúznej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.“

K výhradám obžalovaných, že špecializovaný trestný súd dosiaľ neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali ich väzbu, najvyšší súd uviedol, že «Trestný poriadok nikde nedefinuje pojem „konkrétne skutočnosti“.

Pre obsah tohto pojmu nemôžu byť stanovené ani žiadne nemenné kritériá. Vždy je potrebné vychádzať z konkrétnej veci, osoby obvineného a jeho osobných pomerov. V posudzovanej veci tieto konkrétne skutočnosti vyplývajú práve z povahy, charakteru a závažnosti trestnej činnosti, ktorá mala byť páchaná plánovité a organizovane takpovediac na remeselnom základe za finančnú odmenu, vzhľadom k čomu obžalovaným

v prípade uznania viny hrozia vysoké tresty, pričom k týmto všeobecným dôvodom pristupujú potom u každého z nich ešte špecifické dôvody, ktoré sú dané len vo vzťahu ku konkrétnemu obžalovanému a ktoré v napadnutom uznesení boli detailne rozvedené.

Rovnako sa stotožnil s procesným postupom špecializovaného trestného súdu, pokiaľ tento zamietol žiadosti obžalovaných J. O... o prepustenie z väzby na slobodu a neprijal ich písomný sľub, resp. nenahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka, keďže títo obžalovaní okrem iných dôvodov ani počas celého doterajšieho trestného konania vrátane konania na súde nezaujali také stanovisko, z ktorého by bolo zrejmé, že prijatím sľubu alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka možno nahradiť ich väzbu, aj z ktorého dôvodu treba uzavrieť, že v ich prípade išlo o návrhy vykazujúce len znaky formálnosti.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosti obžalovaných J. O... proti všetkým výrokom napadnutého uznesenia ako nedôvodné podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.».

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že od jeho vzatia do väzby neexistovali a ani neexistujú žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali väzbu z akéhokoľvek zákonného dôvodu, tieto sú do dnešného dňa len abstraktnou úvahou oboch súdov.

Sťažovateľ pripúšťa, že na začiatku vyšetrovania je problematické bez podrobnejšieho poznania trestnej veci rozhodnúť o väzbe, pričom v tej dobe dôkazy, ktorými disponoval súd, resp. dôkazy, ktoré ešte neboli vykonané, mohli zakladať domnienku jej dôvodnosti, avšak tú je potrebné skúmať v každom jej štádiu vzhľadom na známe skutočnosti. V súčasnej dobe boli podľa sťažovateľa v trestnej veci vypočutí všetci obvinení, svedkovia a boli zabezpečené aj ďalšie dôkazy, ktoré jednoznačne preukazujú nedôvodnosť jeho väzby.

Sťažovateľ poukazuje na to, že vo svojej žiadosti o prepustenie argumentoval tým, že «odôvodnenie Uznesenia Okresného súdu Trnava zo dňa 17. 11. 2011, sp. zn. Tp 88/11, týkajúca sa dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, na ktoré poukázal Okresný súd Trnava pri vzatí mojej osoby do väzby, je bez akýchkoľvek konkrétnych

skutočností preukazujúcich, že chcem ujsť, alebo som, mal snahu tak urobiť, že sa budem skrývať, aby som sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu. Okolnosti, na ktoré poukázal Okresný súd Trnava, vo svojom odôvodnení, sú tvrdenia svedka V. M., ktoré neboli ničím preukázané do dnešného dňa. Podľa jeho tvrdení som mal mať plán na útek, pravidelne som sa „vytratil“ z miesta bydliska a tým spôsobom som si mal zabezpečiť, resp. vylúčiť možnosť zadržania, pričom chcem opätovne zdôrazniť, že všetky tieto tvrdenia svedka V. M., nebolo do dnešného dňa ničím preukázané, a to už trestné konanie sa vedie viac ako dva roky. Naopak, sú nezvratné dôkazy, o mojom zadržaní, ktoré preukazujú pravý opak, obavy, že ujdem alebo sa budem skrývať, nakoľko som bol zadržaný v mieste svojho bydliska, bez toho aby som kládol akýkoľvek odpor, resp. sa pokúsil o útek.

Špecializovaný trestný súd v Pezinku oprel svoje rozhodnutie o domnienky a hypotézy, ktoré nie sú ničím preukázané, pričom žiadnym spôsobom sa nevysporiadal s mojimi tvrdeniami, ktorými som poukazoval na svedeckú výpoveď V. M., z ktorej vyplynula dôvodnosť väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, tak ako ju konštatoval Okresný súd Trnava dňa 17. 11. 2011, sp. zn. Tp 88/11. Dôvody väzby neboli preukázané žiadnym dôkazom a tvrdenia svedka V. M. neboli ničím preukázané. Súd len stroho konštatuje, že v prípade prepustenia z väzby, by som ušiel mimo územia tohto štátu, alebo by som sa skrýval na území SR, čo nevyplýva, zo žiadnej konkrétnej skutočnosti.».

Sťažovateľ poukazuje tiež na to, že špecializovaný trestný súd vo svojom odôvodnení zdôrazňuje, že «v tomto štádiu konania nehodnotí dôkazy, len zaznamenanú skutočnosť považuje za fakt, ktorý umocňuje jeho obavu z ponechania obžalovaných na slobode. Takýto výklad a argumentácia je neprípustná, nakoľko súd spôsobom akým poukazuje na skutočnosti, ktoré majú odôvodňovať moju obavu z úteku, nevyplývajú zo žiadnej skutočnosti, pričom súd sa v plnej miere pridržiava tvrdení svedka V. M., ktoré považuje za pravdivé a preukázané, aj napriek tomu, že nie sú podporené žiadnymi inými dôkazmi, a teda súd týmto spôsobom sám v tomto štádiu hodnotí dôkazy, v môj neprospech, bez toho aby poukázal na iné skutočnosti, ktoré by mali preukazovať pravdivosť tvrdení svedka V. M.

Špecializovaný trestný súd v Pezinku na jednej strane konštatuje, že v tomto štádiu nehodnotí jednotlivé dôkazy, pričom ale v rámci svojho odôvodnenia poukazuje na svedeckú výpoveď V. M., ktorá má umocňovať obavu z ponechania mojej osoby na slobode,

avšak súd účelovo si vyberá časti výpovede, ktoré však žiadnym spôsobom nekorešpondujú s vykonaným dokazovaním a nie sú podporené žiadnymi priamymi alebo nepriamymi dôkazmi. V tejto súvislosti je zarážajúce, že súd v rámci hodnotenia dôkazov dosiaľ vykonaných na hlavnom pojednávaní, konštatoval súd, že „s vysokou mierou pravdepodobnosti zakladajú dôvodnosť podozrenia z naplnenia znakov žalovaných trestných činov“. Z tohto slovného spojenia je možné usudzovať, že súd ma za preukázané žalované skutky, pričom dokazovanie skončené nebolo a dôkazy sú zo strany hodnotené výlučne v môj neprospech, z čoho je možné vyvodit' akým spôsobom chce súd rozhodnúť o vine a treste.».

Vo vzťahu k dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažovateľ zdôrazňuje, že «súd opätovne neuviedol žiadnu konkrétnu skutočnosť, ktorý by mala preukazovať, že budem pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Vo svojej žiadosti som poukázal vo vzťahu k dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, že nebola uvedená žiadna konkrétna skutočnosť, ktorý by mala preukazovať, že budem pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Odôvodnenie uznesenia špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 23. 05. 2012, Tp 38/2012, ktorým mi boli rozšírené dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, sú opätovne hypotetické, bez akýchkoľvek konkrétnych skutočností, nakoľko z vykonaného dokazovania v prípravnom konaní a konaní pred súdom, nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že by som ja páchal akúkoľvek trestnú činnosť alebo prostredníctvom iných osôb a tým spôsobom si zadovážoval prostriedky na obživu. Súd sa obmedzil iba na konštatovanie, že tu je podozrenie, ktoré však po vykonanom dokazovaní nebolo preukázané. Vždy som riadne deklaroval svoje príjmy a majetky, ktoré som nadobudol z legálnych príjmov, čo aj v podstate súd pripustil.

Súd v napadnutom uznesení k dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, k mojej osobe, uviedol len tvrdenia V. M., ktoré však nekorešpondujú s ďalším vykonaným dokazovaním, jeho tvrdenia sú v rámci dôkaznej situácie osamotené, pričom ako vyplynulo s priebehom dokazovania na hlavných pojednávaniach, tieto tvrdenia nie sú v súlade s ďalšími dôkazmi, z čoho vyplýva ich závažná pochybnosť a nedôveryhodnosť.

Nie je možné odôvodňovať moju prípadnú obavu z páchania trestnej činnosti spôsobom, že v zmysle obžaloby som páchal závažnú trestnú činnosť dlhodobo a moje konanie bolo motivované snahou získať finančné prostriedky. Tieto skutočnosti neboli doteraz žiadnym spôsobom preukázané, a opätovne poukazujem, že ide len o tvrdenia jednej osoby, ktorá ako bolo preukázané vykonaným dokazovaním, sama páchala trestnú činnosť, pričom svoju trestnú zodpovednosť sa snaží presunúť na mňa.

Súd preskúmal aj možnosť nahradenia väzby písomným sľubom podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, ktorý som predložil súdu dňa 05. 12. 2013 na neverejnom zasadnutí. Súd v rámci svojho odôvodnenia, poukázal, že na jednej strane je u mňa dané osobné zázemie a moje profesijné a hmotné predpoklady pre vytváranie a vedenie riadneho spôsobu života, avšak písomný sľub neprijal, z dôvodu, že „nie je naplnený vnútorným predsavzatím naďalej nepáchať trestnú činnosť.“

Opätovne chcem zdôrazniť, že som žiadnu trestnú činnosť nepáchal a teda ani nie je možný akýkoľvek predpoklad páchania ďalšej trestnej činnosti. Nevie, na základe čoho dospel súd k vyhodnoteniu, že mnou ponúknutý písomný sľub nie je naplnený vnútorným predsavzatím nepáchať trestnú činnosť. Ustanovenie § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v prípade splnenia podmienok na prijatie písomného sľubu neuvádza, že by bolo potrebné skúmať alebo hodnotiť „moje vnútorné predsavzatie nepáchať trestnú činnosť“, z dôvodu, že inštitút nahradenia väzby písomným sľubom stanovuje ako spôsob nahradenia väzby za splnenia podmienok podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, vo svojom odôvodnení sa nevysporiadal s mojimi námietkami k porušeniu § 76 ods. 1 Trestného poriadku, a následnej nezákonnosti trvania väzby s poukazom na § 76 ods. 1 Trestného poriadku, a dôvodmi, ktoré uviedol vo svojom odôvodnení Špecializovaný trestný súd v Pezinku, sp. zn. PK-2 T/14/2013.».

Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že v jeho prípade bolo porušené aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru, uvádzajúc, že aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že „je povinnosťou súdov pri svojej rozhodovacej činnosti dať odpoveď na všetky otázky relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, pričom niet pochybnosti o tom, že Špecializovaný trestný súd v Pezinku, vo svojom uznesení zo dňa 05. 12. 2013 sp. zn. PK-2 T/14/2013 v rámci odôvodnenia svojho uznesenia

poukázal skutočnosti zakladajúce dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), c) Trestného poriadku, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v odôvodnení uznesenia zo dňa 16. 12. 2013 sp. zn. 5 Tost 40/2013 sa vôbec nevysporiadal s mojimi sťažnostnými dôvodmi, na ktoré som poukazoval vo svojej sťažnosti voči uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-2 T/14/2013 zo dňa 05. 12. 2013.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v rámci svojej rozhodovacej činnosti, v konaní č. k. 5 Tost 40/2013 ignoroval moje dôvody sťažnosti a skutočnosti, ktorými som poukazoval na nesprávne rozhodnutie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku sp. zn. PK-2 T/14/2013 zo dňa 05. 12. 2013 a v odôvodnení svojho rozhodnutia v plnej miere poukázal na odôvodnenie rozhodnutia špecializovaného trestného súdu v Pezinku sp. zn. PK-2 T/14/2013 zo dňa 05. 12. 2013 bez toho aby sa vysporiadal so sťažnostnými dôvodmi.“.

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Postupom a rozhodnutím Špecializovaného trestného súdu z 05. 12. 2013 pod sp. zn. PK-2 T/14/2013 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 05. 2013 (správne má byť 16. 12. 2013, pozn.) pod sp. zn.: 5 Tost 40/201, boli porušené základné práva J. O... garantované čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 2 a čl. 6 ods. 1, ods. 3, písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 17 ods. 2 a čl. 46. ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Uznesenie Špecializovaného trestného súdu z 05. 12. 2013 pod sp. zn. PK-2 T/14/2013 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 16. 12. 2013 pod sp. zn.: 5 Tost 40/2013 sa zrušuje.

3. Špecializovaný trestný súd a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť trovy konania k rukám advokáta JUDr. Ondreja Mularčíka..., a to do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 2 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) dohovoru napadnutým uznesením špecializovaného trestného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, ako aj napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 2 dohovoru každý, kto je zatknutý, musí byť oboznámený bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, s dôvodmi svojho zatknutia a s každým obvinením proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. a) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu má právo byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu.

II.1 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru napadnutým uznesením špecializovaného trestného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných

súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Podstatou princípu subsidiarity je skutočnosť, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľ mal právo podať proti napadnutému uzneseniu špecializovaného trestného súdu sťažnosť (čo aj urobil), o ktorej bol oprávnený a povinný rozhodnúť najvyšší súd. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Na základe uvedeného ústavný súd túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sa ústavný súd zamerlal na posúdenie otázky, či ju možno považovať za zjavne neopodstatnenú. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre

nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

II.2.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

V súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd považoval potrebné v zhode so svojou doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 135/04, I. ÚS 124/08, IV. ÚS 71/2012) poukázať na vzťah čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy týkajúcich sa špecificky základného práva na osobnú slobodu k čl. 46 ods. 1 ústavy. Z obsahu čl. 17 ústavy vyplýva, že tento vo svojich ustanoveniach zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

Obdobne vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, ústavný súd považuje v zhode so svojou doterajšou judikatúrou za potrebné uviesť, že konania všeobecných súdov, v rámci ktorých sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení a ani konaniami o občianskych právach alebo záväzkoch, ako to predpokladá označený článok dohovoru. Postupom všeobecného súdu v takýchto konaniach podľa názoru ústavného súdu nemôže dôjsť k porušeniu čl. 6 ods. 1

dohovoru aj z toho dôvodu, že túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru. O oprávnenosti trestného obvinenia sa rozhoduje v trestnom konaní, s ktorým súvisí, predchádza mu alebo po ňom nasleduje rad konaní alebo rozhodnutí, ktoré sa priamo netýkajú oprávnenosti trestného obvinenia, a spravidla tieto konania, okrem iného aj konanie o rozhodnutí o väzbe, nepodliehajú režimu čl. 6 dohovoru. Článok 6 dohovoru upravuje právo na spravodlivý proces. Pre konanie o rozhodovanie o väzbe platí špeciálna a pritom v zásade prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na slobodu a bezpečnosť (napr. II. ÚS 15/05). Ústavný súd v tomto smere poukazuje aj na stabilnú rozhodovaciu prax ESLP, podľa ktorej osobnú slobodu chráni čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok ESLP de Wilde et al. v. Belgicko z 18. 6. 1971, AČ. 12, bod 65, bod 67, bod 71 – bod 77 atď.).

Vzhľadom na skutočnosť, že ochrana práv a slobôd súvisiaca s rozhodovaním všeobecných súdov o zákonnosti väzby, resp. jej ďalšieho trvania spadá *ratione materiae* pod ochranu garantovanú prostredníctvom čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru, ktoré obsahujú základné hmotné a tiež procesné atribúty osobnej slobody vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení (obdobne pozri III. ÚS 135/04, III. ÚS 108/06), ústavný súd odmietol sťažnosť v časti, v ktorej sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Tieto závery obdobne platia aj vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 6 ods. 3 písm. a) dohovoru.

II.2.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 2 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem

toho každé opatrenie, ktorým je jednotliviec pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00). Ústavný súd preto v prípade namietaného porušenia čl. 17 ústavy môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotliviec pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd ďalšej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

Súčasťou základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 dohovoru je aj právo obvineného iniciovať konanie o preskúmanie zákonnosti jeho väzby. V tomto konaní má súd povinnosť preskúmať okolnosti svedčiace pre a proti väzbe a rozhodnúť s poukazom na právne kritériá, či sú dané dôvody opodstatňujúce väzbu, ako aj prepustiť osobu na slobodu, pokiaľ také dôvody neexistujú (napr. rozsudok vo veci Schiesser v. Švajčiarsko zo 4. 12. 1979, séria A, č. 34, bod 31). Pritom argumenty súdu pre a proti väzbe nemôžu byť všeobecné a abstraktné, ale musia sa opierať o konkrétne skutočnosti týkajúce sa danej osoby a veci (napr. Boicenco v. Moldavsko, rozsudok z 11. 7. 2006, bod 142).

Sťažovateľ je obžalovaný zo spáchania skutkov kvalifikovaných ako zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a obzvlášť závažný zločin podielníctva podľa § 231 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 4 písm. b) Trestného zákona (v bode 1 obžaloby), pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d) Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona (v bode 5 obžaloby), pre zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. a) a ods. 4 písm. b) Trestného zákona a obzvlášť závažný zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a) a ods. 4 písm. a)

Trestného zákona (v bode 10 obžaloby), pre zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, 2 písm. a) a ods. 4 písm. b) Trestného zákona (v bode 11 obžaloby), pre zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 a 4 písm. b) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a obzvlášť závažný zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona (v bode 12 obžaloby). Vo väzbe sa nachádza z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a) ujde alebo a bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest, alebo

c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Z argumentácie obsiahnutej v sťažnosti možno námietky sťažovateľa smerujúce proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu (ako aj špecializovanému trestnému súdu) zhrnúť do dvoch okruhov, a to: námietky týkajúce sa existencie jednotlivých väzobných dôvodov a námietky týkajúce sa nevysporiadania sa s jeho sťažnostnými dôvodmi.

V napadnutom uznesení sa najvyšší súd stotožnil s odôvodnením uvedeným v uznesení špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-2 T/14/2013 z 5. decembra 2013 a zároveň zdôraznil, že už vo svojom predchádzajúcom uznesení (sp. zn. 5 Tost 17/2013 z 28. mája 2013) zistil, že v prípade preskúmania materiálnych podmienok ako hmotnoprávných predpokladov väzby, tak ako sa to uvádza v § 71 ods. 1 Trestného poriadku, existencia skutkov, pre ktoré bola podaná obžaloba, bola objektivizovaná skutočnosťami vyplývajúcimi z dôkazov navrhnutých prokurátorom na ich vykonanie na

hlavnom pojednávaní v bode 1 až 4 obžaloby. Existencia zákonných znakov žalovaných obzvlášť závažných zločinov, zločinov a prečinov bola daná v skutkových okolnostiach vymedzených výrokom obžaloby. Dôkazy vykonané v prípravnom konaní v miere zvýšenej pravdepodobnosti odôvodňovali podozrenie, že sa skutky stali a tieto skutky spáchali v tom čase obvinení. Konkrétne skutočnosti vyplývajúce z dôkazov následne našli odraz v konštrukcii ich konania v skutkových okolnostiach zaznamenaných vo výroku obžaloby. Z nich potom aj vyplývala reálna obava z následkov predpokladaných v dôvodoch väzby.

Ústavný súd pri skúmaní opodstatnenosti námietok sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu vzal do úvahy aj obsah napadnutého uznesenia špecializovaného trestného súdu, vychádzajúc pritom zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho, resp. sťažnostného súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie (resp. sťažnostné) konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

Špecializovaný trestný súd preskúmal žiadosť sťažovateľa o prepustenie, ako aj o nahradenie väzby písomným sľubom, pričom zistil, že táto neobsahuje žiadne nové, zásadné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver, že pominula hrozba z pokračovania v páchaní trestnej činnosti, ako aj hrozba úteku sťažovateľa, prípadne alebo aspoň zoslabla natolko, že možno väzbu nahradiť ponúknutou zárukou. Z uvedených dôvodov rozhodol tak, že žiadosť o prepustenie podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol a väzbu sťažovateľa písomným sľubom podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku nenahradil.

V súvislosti s prvou námietkou sťažovateľa ústavný súd zdôrazňuje, že úlohou všeobecného súdu pri rozhodovaní o ďalšom trvaní väzby je preskúmať aj materiálne podmienky väzby, ktorými sú hmotnoprávne predpoklady väzby, teda či doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený (sťažovateľ, pozn.). V súlade s § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku všeobecný súd skúma rovnako to, či z konania obžalovaného alebo ďalších konkrétnych

skutočností vyplýva dôvodná obava, že obžalovaný ujde alebo a bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest, alebo bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Pri rozhodovaní o tzv. útekovej väzbe všeobecné sudy zastávali názor, že z dôvodu, že sťažovateľ je obvinený zo spáchania zločinov a obzvlášť závažných zločinov, za ktoré mu hrozí vysoký trest odňatia slobody, táto hrozba by mohla vyvolať kroky k utajeniu jeho pobytu. Pritom aj z výpovede svedka M. (na výpoveď ktorého nadväzujú ďalšie nepriame dôkazy podporujúce jeho tvrdenia) vyplynulo, že v skupine bol dohodnutý postup (v prípade vznesenia obvinenia) o utajení miesta svojho reálneho pobytu. Záver o existencii dôvodov útekovej väzby umocnila aj skutočnosť, že sťažovateľ sa aj pred vzatím do väzby zdržiaval na viacerých miestach bez toho, aby bol na nich úradne ohlásený.

Základom na rozhodnutie všeobecných súdov o tzv. preventívnej väzbe je aj reálna existencia hrozby (nevyžaduje sa zjavná istota), že obžalovaný bude opakovať trestný čin, pre ktorý je stíhaný, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia špecializovaného trestného súdu vyplýva, že túto reálnu existenciu hrozby odôvodňovala predovšetkým skutočnosť, že sťažovateľ spolu s ďalšími spoluobvinenými mali páchať závažnú trestnú činnosť (aj násilného charakteru) po dlhší čas a ich konanie mohlo byť motivované snahou o získanie finančných prostriedkov, pričom sa v ňom, pokiaľ ide o sťažovateľa, upriamuje pozornosť aj na správu Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, z ktorej vyplynulo, že príjmy sťažovateľa nekorešpondovali s hodnotou jeho majetku (hnuteľného a nehnuteľného). Podľa názoru ústavného súdu preto obстоjí záver najvyššieho súdu, ktorý sa stotožnil s odôvodnením existencie dôvodov preventívnej väzby ustálených špecializovaným trestným súdom, podľa ktorého vzhľadom na skutok a spôsob vykonania existuje obava, že sťažovateľ by mohol pokračovať v páchaní násilnej trestnej činnosti.

Najvyšší súd v závere napadnutého uznesenia napokon dodal, že okrem objektívnych okolností je pri posudzovaní väzby ďalšieho trvania väzby dôležité brať ohľad aj na okolnosti subjektívne – týkajúce sa konkrétnej osoby obžalovaného a jeho osobných pomerov.

Ústavnému súdu neprináleží hodnotiť výsledky dosiaľ vykonaného dokazovania, táto právomoc prislúcha výhradne všeobecnému súdu konajúcemu vo veci sťažovateľa. Vzhľadom na štádium trestného konania (po podaní obžaloby), keď výsledky prípravného konania odôvodňovali postavenie sťažovateľa pred súd a je vykonávané pomerne rozsiahle dokazovanie na hlavnom pojednávaní, ktoré dosiaľ nebolo skončené, je podľa názoru ústavného súdu dostatočne odôvodnený a ústavne akceptovateľný záver najvyššieho súdu v napadnutom uznesení, že naďalej trvá dôvodné podozrenie, že sťažovateľ spáchal skutky, pre ktoré sa vedie trestné konanie.

Pokiaľ sťažovateľ v záverečnej časti svojej sťažnosti namieta, že najvyšší súd sa nezaoberal jeho sťažnostnými námietkami, ústavný súd považuje za potrebné v prvom rade poukázať na skutočnosť, že sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu nešpecifikuje, ktorými jeho námietkami sa najvyšší súd nezaoberal, a ani nepriložil fotokópiu sťažnosti podanej proti napadnutému uzneseniu špecializovaného trestného súdu (ktorú si ústavný súd vyžiadal od špecializovaného súdu, a konštatuje, že jej obsah sa zhoduje s časťou odôvodnenia sťažnosti podanej ústavnému súdu). V tejto súvislosti ústavný súd navyše v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (stranou trestného konania), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov predmetnej právnej veci (m. m. I. ÚS 241/07).

S prihliadnutím na odôvodnenie napadnutých uznesení najvyššieho súdu a špecializovaného trestného súdu je preto ústavný súd vo vzťahu k druhej námietke sťažovateľa tohto názoru, že najvyšší súd sa ústavne konformným spôsobom vysporiadal s jeho sťažnostnou argumentáciou. Uznesenie najvyššieho súdu posudzované v spojení

s uznesením špecializovaného trestného súdu obsahuje konkrétne, logické a presvedčivé odôvodnenie o trvaní dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a vzhľadom na to aj dôvodu na zamietnutie sťažnosti.

Podľa názoru ústavného súdu je odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavnoprávne akceptovateľné. Skutočnosti, ktoré uviedol najvyšší súd (špecializovaný trestný súd), zodpovedajú (i keď hranične, avšak stále ústavne akceptovateľne) legálnej definícii útekovej a preventívnej väzby a ich existencia je súdom pravidelne kontrolovaná a konfrontovaná s aktuálnym stavom konania. Ústavný súd preto nepovažuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu (v spojení s napadnutým uznesením špecializovaného trestného súdu) za arbitrárne a ani za zjavne neodôvodnené, a preto nezistil dôvod zasiahnuť do jeho právnych záverov.

Keďže úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach ústavne akceptovateľným spôsobom aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd, nemôže zasahovať do ich skutkových a právnych záverov, ak ich v danej situácii možno pokladať za udržateľné (m. m. III. ÚS 271/07).

Vzhľadom na to, že ústavný súd v danej veci nezistil takéto dôvody na uplatnenie svojej právomoci, odmietol sťažnosť sťažovateľa pre namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 2 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2014